

Sygn. akt IV U 1759/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Guniewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2019 r.

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 24 sierpnia 2018 r.

znak : (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1759/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 czerwca 2019r.

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2018 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z nowelizacją ustawy z dnia 5.03.2015r. ustalił ponownie dla wnioskodawczyni J. S. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład przyjął:

- podstawę wymiaru kapitału w kwocie 1.001,74 zł
- okresy składkowe łącznie 13 lat 8 miesięcy i 8 dni
- okresy nieskładkowe w wymiarze 11 dni

- okresy sprawowania opieki nad dzieckiem 3 lata
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wynoszący 66,73 %
- średnie dalsze trwanie życia, które dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1 stycznia 1985 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału ustalono na 82,05 %.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów:

- od 1 sierpnia 1979r. do 30 kwietnia 1981r.
- od 18 sierpnia 1991 r. do 18 sierpnia 1991r.
- od 19 sierpnia 1991 r. do 18 sierpnia 1993r.

J. S. w złożonym odwołaniu zakwestionowała prawidłowość decyzji ZUS. Domagał się uwzględnienia przez organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego okresu od 1 sierpnia 1979 r. do 30 kwietnia 1981 r. tj. okresu pracy w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w G. na stanowisku kierownika produkcji roślinnej. Nadto wносиła o przesłuchanie świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko i argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

J. S. urodziła się (...)

Zaskarżoną decyzją z dnia 24.08.2018r. ZUS ponownie ustalił kapitał początkowy dla w/w na dzień 1 stycznia 1999 r. w związku z nowelizacją ustawy z dnia 5.03.2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2015r. poz. 552).

Przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału w wartości 82,05%. Nie uwzględnił do ustalenia wartości kapitału początkowego okresu od 1.08.1979r. do 30.04.1981r. gdyż nie został wystarczająco udowodniony.

W aktach organu rentowego zalega świadectwo pracy wydane przez (...) w G. dotyczące zatrudnienia wnioskodawczynie w ww. okresie na stanowisku kierownika produkcji roślinnej. W dokumencie tym stwierdzono, że jej wynagrodzenie określono jako 31 dniówek obrachunkowych, a średnie wynagrodzenie za okres od 1.01. do 30.04.1981r. wyniosło 4.322zł. Nie wskazano wykazu dni przepracowanych.

Razem z wnioskodawcą w (...) pracowali J. D., R. W.. Świadczenie ci zeznali, że wnioskodawczynie pracowała co najmniej 8 godzin dziennie, nadzorowała pracowników.

(dowód: zeznania świadków k-22-23, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Jako wiarygodne uznał zeznania świadków, którzy przedstawili kwestię wykonywania pracy w Spółdzielni przez wnioskodawczynię.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie kwestią sporną pozostawała kwestia oceny czy istnieją warunki do przeliczenia wartości wskaźnika podstawy wymiaru ustalonego kapitału początkowego zgodnie z wnioskiem J. S.. ZUS kwestionuje bowiem taką możliwość wskazując przede wszystkim na brak wiarygodnej dokumentacji oraz wysokość faktycznie uzyskiwanego przez wnioskodawczynię w tym czasie wynagrodzenia. W ocenie Sądu Orzekającego stanowisko ZUS jest prawidłowe.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stosownie do przepisów art. 174 ust. 1,2,3,7 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r, poz. 1440) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe z art. 7 pkt 1 - 4 i 6 - 12 w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 tj. nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust.1, 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że Zakład ustala kapitał początkowy na podstawie dokumentacji przedstawionej przez płatnika składek lub samego ubezpieczonego. Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia zgodnie z treścią § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenie emerytalno – rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1)legitymacja ubezpieczeniowa,

2)legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia spornych kwestii nie pozwoliło na ustalenie kapitału początkowego zgodnie z żądaniem wnioskodawczyni.

Sprawa dotyczy pracy wnioskodawczyni w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w G..

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na uczynienie jednoznacznych ustaleń, iż okres sporny należy uwzględnić do wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy. Wnioskodawca nie posiada żadnych dokumentów oprócz świadectwa pracy za sporny okres, zaś na podstawie zeznań świadków jak i samej wnioskodawczyni nie sposób ustalić jak należałoby ten okres zakwalifikować, a w szczególności by uznać, że było to zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. Brak jest podstaw do ustalenia czy wykonywała swe obowiązki w ramach umowy o pracę, czy jako członek spółdzielni. Nie jest również możliwym ustalenie ewentualnego wymiaru czasu pracy i ilości dni.

Należy mieć na uwadze, że członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej tylko w określonych przypadkach było okresem ubezpieczenia, który podlega zaliczeniu do stażu emerytalnego. Powyższe regulował dekret z 4 marca 1976r. o ubezpieczeniu społecznym członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz ich rodzin (Dz. U. 1983/27/135 ze zm.). Warunki podlegania ubezpieczeniu społecznemu należy odnieść do art. 1 w związku z art. 2 pkt 3 dekretu z dnia 4 marca 1976 r. wymieniającego jako podmioty ubezpieczenia społecznego członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Trzeba z tego wnosić, że każdy członek rolniczej spółdzielni produkcyjnej, który wykonywał pracę na jej rzecz, wykonywał pracę objętą obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 12 ustawy emerytalnej. Objęcie pracy członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz innych osób, które były wynagradzane jak członkowie takich spółdzielni, ubezpieczeniem społecznym nie było zastrzeżone innymi warunkami, lecz jednocześnie samo podleganie obowiązkowi ubezpieczenia należy uznać za niewystarczające do zaliczenia okresu ubezpieczenia z tytułu pracy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej do okresów składkowych.

Zatem w stosunku do członków rolniczej spółdzielni produkcyjnej istotne znaczenie dla zaliczenia roku pracy do okresu zatrudnienia wymaganego do uzyskania świadczenia z ubezpieczenia społecznego jest przepracowanie w tym roku określonej ilości dni, a nie faktyczny okres pozostawania w ubezpieczeniu, brak takich danych w przypadku wnioskodawczyni uniemożliwia zweryfikowanie czy możliwe jest zaliczenie spornego okresu do uprawnień emerytalnych wnioskodawcy jako członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej .

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011r. Nr 237, poz. 1412) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Przy czym zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok SN z dnia z dnia 02.02.1996r. sygn. II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 stycznia 1998 r. sygn. II UKN 440/97, OSNP 1998/22/667, iż „zaliczenie nieudokumentowanych spornych okresów składkowych z przebiegu ubezpieczenia do stażu ubezpieczeniowego na podstawie zeznań świadków lub przesłuchania strony zainteresowanej jest dopuszczalne tylko w przypadkach nie budzących żadnych wątpliwości co do spójnego i precyzyjnego – rodzajowego oraz czasowego potwierdzenia się udowodnianych okoliczności”.

Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania jako pozbawionego podstaw prawnych i faktycznych.